

การใช้แรงงานเด็กในเอเชียและแปซิฟิก

ข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กในภูมิภาคนี้

- ILO ประเมินว่าทั่วโลกมีเด็ก 217.7 ล้านคนที่มีอายุระหว่าง 5-17 ปีถูกใช้แรงงาน ในจำนวนนี้ประมาณ 126.3 ล้านคนถูกบังคับให้ทำงานในรูปแบบที่เลวร้ายสำหรับเด็ก
- ในบรรดาเด็กที่ต้องทำงานซึ่งมีอายุระหว่าง 5-14 ปีทั่วโลก เด็กร้อยละ 69 ทำงานในภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 9 ทำงานในภาคอุตสาหกรรม และที่เหลือร้อยละ 22 ทำงานในภาคบริการ
- ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก มีเด็กประมาณ 122.3 ล้านคนที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปี ทำงานในเชิงเศรษฐกิจ เด็กประมาณ 49.3 ล้านคนมีบทบาทเดียวกันนี้ในทวีปแอฟริกาส่วนที่อยู่ใต้ทะเลทราย ซาฮารา 5.7 ล้านคนในละตินอเมริกาและหมู่เกาะคาริบเบียน และ 13.4 ล้านคนในภูมิภาคอื่นๆ

จำนวนเด็ก 122.3 ล้านคนที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีซึ่งมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจนี้ทำให้เอเชียและแปซิฟิกเป็นภูมิภาคที่มีจำนวนแรงงานเด็กมากที่สุดในโลก การใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายเป็นปัญหาหนึ่งในภูมิภาคนี้ เช่น การค้าเด็ก การหาประโยชน์จากการขายบริการทางเพศ การใช้แรงงานเด็กขัดหนี้ การใช้เด็กเป็นคนรับใช้ในบ้านหรือใช้ทำงานอันตราย และการเกณฑ์และใช้เด็กในปัญหาความขัดแย้งที่มีการใช้อาวุธหรือการค้ายาเสพติด การปล่อยให้มีการใช้แรงงานเด็กอย่างมากในหลายประเทศตลอดจนสถานการณ์ความไม่มั่นคงทางการเมืองและความขัดแย้งในบางประเทศ (เช่น อัฟกานิสถาน เนปาล อินโดนีเซีย และศรีลังกา) ทำให้ปัญหานี้รุนแรงขึ้น นอกจากนี้เด็กจำนวนมากที่อยู่ในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์สึนามิในประเทศไทย อินโดนีเซีย ศรีลังกา และอินเดียมีแนวโน้มที่เสี่ยงต่อการเข้าสู่ตลาดแรงงาน

- ผลการสำรวจแรงงานเด็กในประเทศบังคลาเทศ (IPEC-SIMPOC, 2002-03) ซึ่งให้เห็นว่า เด็กชาย 3.4 ล้านคนหรือร้อยละ 18.5 ของเด็กชายทั้งหมดที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีต้องทำงาน เด็กหญิง 1.3 ล้านคนหรือร้อยละ 7.8 ของเด็กหญิงทั้งหมดในช่วงวัยเดียวกันต้องทำงาน ทำให้มีจำนวนเด็กที่ต้องทำงานทั้งสิ้น 4.7 ล้านคนหรือร้อยละ 13.4 ของเด็กทั้งหมดที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปี

- การสำรวจแรงงานเด็กในประเทศกัมพูชา (IPEC-SIMPOC, 2001) สรุปว่าเด็ก 1,516,363 คนที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีอาจจัดได้ว่าเป็น “แรงงานเด็ก” ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 44.8 ของเด็กทั้งหมดในช่วงวัยนี้ ในบรรดาเด็กที่ต้องทำงานซึ่งอยู่ในกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 5-9 ปี 10-14 ปี และ 15-17 ปีนั้นเด็กชายมีจำนวนมากกว่าเด็กหญิงในทุกกลุ่มช่วงอายุ
- ในประเทศมองโกเลียประชากรเด็กที่มีอายุระหว่าง 5-17 ปีและมีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจมีจำนวน 68,580 คน อัตราส่วนของแรงงานเด็กในบรรดาประชากรเด็กทั้งหมดคือร้อยละ 10.1 อัตราส่วนแรงงานเด็กในบรรดาเด็กที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีคือร้อยละ 7.2 แต่อัตราส่วนแรงงานเด็กในบรรดาเด็กที่มีอายุระหว่าง 15-17 ปีนั้นสูงกว่ามาก นั่นคือร้อยละ 18.5
- จากเด็กที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีจำนวนทั้งสิ้น 40 ล้านคนในประเทศปากีสถานนั้นเด็ก 3.3 ล้านคนหรือร้อยละ 8.3 มีบทบาทสำคัญทางเศรษฐกิจในปี 2539
- การสำรวจแรงงานเด็กในประเทศฟิลิปปินส์ (IPEC-SIMPOC, พ.ศ. 2544) พบว่าเด็กชาย 1.4 ล้านคนซึ่งคิดเป็นร้อยละ 13.4 ของเด็กชายทั้งหมดที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปีต้องทำงาน เด็กหญิง 0.8 ล้านคนหรือร้อยละ 8.4 ของเด็กหญิงทั้งหมดในช่วงวัยเดียวกันต้องทำงาน รวมแล้วมีเด็กที่ต้องทำงานทั้งสิ้น 2.2 ล้านคนหรือร้อยละ 11.0 ของเด็กทั้งหมดที่มีอายุระหว่าง 5-14 ปี
- ในประเทศศรีลังกาการสำรวจกิจกรรมของเด็ก (พ.ศ. 2542) พบว่าในบรรดาเด็กที่มีอายุระหว่าง 5-17 ปีทั้งหมด 4,344,770 คนนั้นเด็ก 926,038 คนหรือร้อยละ 21 ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจบางประเภท จำนวนเด็กที่นอกจากจะทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจแล้วยังต้องทำงานบ้านหรือศึกษาด้วยนั้นคิดเป็นอัตราส่วนประมาณร้อยละ 25 จำนวนเด็กที่ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเดียวคิดเป็นร้อยละ 7.5 ถ้าแบ่งตามเพศอัตราส่วนของเด็กชายที่ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเดียวคือร้อยละ 9.8 และอัตราส่วนของเด็กหญิงคือร้อยละ 4.2 ในบรรดาแรงงานเด็กทั้งหมดที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองนั้นร้อยละ 14 ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเดียวในขณะที่อัตราส่วนประเภทเดียวกันนี้ในหมู่เด็กที่อาศัยอยู่ในชนบทคือร้อยละ 7.1

กลยุทธ์ต่าง ๆ

กลยุทธ์ของโครงการระหว่างประเทศว่าด้วยการขจัดปัญหาแรงงานเด็ก หรือ IPEC ในทวีปเอเชีย นั้นเป็นโครงการที่มีลักษณะบูรณาการที่ ILO ดำเนินการอยู่ในประเทศต่างๆ ในภูมิภาคนี้ คือกำลังดำเนินการเพื่อบูรณาการประเด็นปัญหาการใช้แรงงานเด็กเข้าเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายระดับชาติ กลยุทธ์ แผนงาน และงบประมาณของรัฐบาล การใช้แรงงานเด็กได้ถูกบรรจุไว้ในนโยบายและแผนบรรเทาความยากจนแห่งชาติของประเทศกัมพูชา อินโดนีเซีย เนปาล และปากีสถาน และกำลังจะถูกบรรจุในประเทศอื่นๆ เช่น ฟิลิปปินส์ และเวียดนาม ขณะนี้กำลังมีความพยายามที่จะบูรณาการเรื่องการใช้แรงงานเด็กและการค้าเด็กเข้าไว้ในโครงการการศึกษาถ้วนหน้าในประเทศกัมพูชา จีน อินเดีย

ปากีสถาน ฟิลิปปินส์ ศรีลังกา และเวียดนาม ภารกิจที่สำคัญของ ILO ในช่วงสองปีข้างหน้าภายใต้กรอบการดำเนินงานเพื่อกระบวนการโลกาภิวัตน์ที่เป็นธรรมนั้นคือภารกิจที่เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะแรงงาน การบริหารแรงงานอพยพย้ายถิ่น การจ้างงานเยาวชน การร่วมมือกับกลุ่มอนุภูมิภาคและกลุ่มระหว่างภูมิภาค (เช่น APEC และ ASEAN) การแก้ปัญหาความยากจน การพัฒนาความเสมอภาคทางเพศ และการช่วยเหลือผู้ที่อยู่ในภาวะเสี่ยงที่สุดซึ่งได้แก่เด็ก ผู้อพยพย้ายถิ่น และสตรี ภารกิจเหล่านี้จะรวมเรื่องเกี่ยวกับการใช้แรงงานเด็กเข้าไว้ใน “วาระการสร้างงานที่มีคุณค่า”

กลวิธีต่างๆ เช่น การเพิ่มความสามารถของหุ้นส่วนทางสังคมและหน่วยงานที่ดำเนินโครงการ IPEC การสนับสนุนการยึดถือและปฏิบัติตามอนุสัญญาทั้งหลายของ ILO การสร้างสำนึกในหมู่ประชาชน โดยทั่วไปและกลุ่มเป้าหมาย และการช่วยเหลือโดยตรงต่อกลุ่มเด็กเป็นการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานเด็กอย่างต่อเนื่องและได้ผล

ความสำนึกและการสนับสนุนเพื่อกำจัดรูปแบบการใช้แรงงานเด็กที่เลวร้ายนั้นกำลังมีความก้าวหน้า โครงการสนับสนุนที่ดำเนินการภายใต้กรอบเวลาในระดับชาติหลายโครงการกำลังเกิดขึ้นและอยู่ในขั้นปฏิบัติ และโครงการสำหรับภาคต่างๆ ในระดับภูมิภาคซึ่งมุ่งแก้ปัญหาการค้าเด็กและการใช้เด็กทำงาน รับใช้ในบ้านก็กำลังดำเนินไปอย่างเหมาะสมและมีจำนวนเพิ่มขึ้น การแก้ไขปัญหาการใช้เด็กทำงานอันตรายมีความคืบหน้า มีการประชุมเชิงปฏิบัติการระดับไตรภาคีในระดับภูมิภาคว่าด้วยเรื่องการปฏิบัติตามบทบัญญัติเกี่ยวกับอันตรายตามอนุสัญญาฉบับที่ 138 และ 182 เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2548

โครงการต่าง ๆ ของ IPEC ระหว่างปีพ.ศ. 2547-2548

โครงการสนับสนุน Time Bound Programme (TBP) (6+1):

- กัมพูชา เนปาล ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย (รวมถึงโครงการบรรเทาทุกข์จากเหตุสึนามิที่จังหวัดอาเจะห์ ปากีสถาน มองโกเลีย และบังคลาเทศ (อยู่ในขั้นเตรียมการ)

โครงการระดับประเทศ (3)

- ลาว มองโกเลีย และเวียดนาม (ดำเนินการเสร็จสิ้นทั้งหมดแล้วในระหว่างปี 2547-2548)

การสำรวจปัญหาแรงงานเด็กในประเทศต่างๆ (2)

- ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วในบังคลาเทศและมองโกเลีย

โครงการที่มุ่งประเด็นเด็กที่ทำงานในรูปแบบที่เลวร้ายในประเทศต่าง ๆ โดยแยกตามประเภทของงานหรือตามพื้นที่ต่าง ๆ:

- บังคลาเทศ (3): การผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูป (ศึกษาเสร็จเมื่อปี 2547)
อุตสาหกรรมอันตราย ภาคเศรษฐกิจนอกระบบ
- กัมพูชา (1): อุตสาหกรรมอันตรายต่าง ๆ (ศึกษาเสร็จเมื่อปี 2547)
- อินโดนีเซีย (2): การผลิตรองเท้า ธุรกิจประมง (ยุติเมื่อปี 2547)
- ฟิลิปปินส์ (1): การใช้เด็กในภาวะขัดแย้งทางการเมือง
- ปากีสถาน (5): การทอพรหม การผลิตลูกฟุตบอล อุปกรณ์ศัลยกรรม
- อินเดีย (3): อุตสาหกรรมอันตรายต่าง ๆ ในสี่รัฐ โครงการในรัฐอันตราย
ประเทศ การเลี้ยงไหมในรัฐกรณาฏกะ
- เนปาล(1): แรงงานขัดหนี้
- ศรีลังกา (2): การใช้เด็กในภาวะขัดแย้งทางการเมือง การป้องกันการใช้
แรงงานเด็กในพื้นที่ซึ่งได้รับผลกระทบจากคลื่นสึนามิ

โครงการตามภาคธุรกิจต่าง ๆ:

- การรณรงค์สร้างจิตสำนึกในประเทศกลุ่มเอเปค ได้แก่ การรณรงค์เพื่อยุติการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายและให้โอกาสทางการศึกษา(ในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ไทย และเวียดนามในทวีปเอเชีย)
- ประเมินสถานการณ์ของเด็กในภาคการผลิต และการค้ายาเสพติด (ในประเทศอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และไทย) (ประเมินเสร็จเมื่อปี 2547)
- เด็กที่เป็นคนรับใช้ในบ้าน (กัมพูชา อินโดนีเซีย ปากีสถาน และศรีลังกา)
- การค้าเด็กเพื่อใช้แรงงานและการใช้บริการทางเพศระยะที่สอง (บังกลาเทศ เนปาล ศรีลังกา ปากีสถาน อินโดนีเซีย และไทย)
- การค้าเด็กและสตรีในประเทศจีน
- การค้าเด็กและสตรีในประเทศกลุ่มแม่น้ำโขง (กัมพูชา ลาว ไทย เวียดนาม และมณฑลยูนนานในประเทศจีน)